

Position paper: *Slimme meters, slimme netten: nieuwe uitdagingen voor de distributienetten*

Contact: Peter Claes, febeliec@febeliec.be, T +32 496 59 36 20

Datum: 23/04/2018

Omschrijving

De toenemende aandacht voor het broeikaseffect en de wens om de emissies van broeikasgassen te verlagen, heeft ook grote gevolgen voor de energiesector. Uiteraard gaat daarbij in de eerste plaats de nodige aandacht naar de brandstofmix en het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen, maar ook de impact op de distributie van elektriciteit is niet onbelangrijk. Het gaat hierbij om een aantal specifieke aspecten van het beheer van de distributiesector:

- slimme meters: hiermee wenst men een beter zicht te krijgen op het energiegebruik van eindverbruikers, en van op afstand bepaalde installaties of toestellen te kunnen bedienen met het oog op een optimaal beheer van de distributienetten.
- slimme netten: distributienetten zijn in principe niet opgevat om lokale productie-eenheden aan te sluiten; daarom moeten slimme netten toelaten dat steeds meer (vaak intermitterende) elektriciteitsbronnen toegang tot het net kunnen hebben, zodat elektriciteitsverbruikers ook producenten van elektriciteit kunnen worden ("prosumers") zonder het evenwicht van het net te verstoren; dit gebeurt door toe te laten dat elektriciteit in beide richtingen kan stromen, waar mogelijk onderbreekbaarheid/moduleerbaarheid van afnemers optimaal aan te wenden of nog een beroep te doen op allerlei vormen van opslag van elektriciteit, bv. via warmtewisselaars, batterijen (bv. van elektrische wagens), ...
- tarieven: conform de principes van de elektriciteitsrichtlijn (tarieven moeten niet-discriminerend, transparant en kostenreflectief zijn) zouden op het distributienet kosten moeten worden aangerekend aan degene die ze veroorzaakt; de komst van producenten op het distributienet impliceert dan ook een noodzakelijk debat over een tariefcomponent voor de lokale productie.

Doelstellingen van Febeliec

Febeliec steunt de klimaatdoelstellingen van de Belgische overheid en streeft ernaar deze op zo efficiënt mogelijke manier om te zetten in reële reducties van broeikasgasemissies. Slimme meters en netten kunnen daarbij een rol spelen, maar vertegenwoordigen ook een belangrijke kost. Een permanente monitoring en een gedetailleerde kosten/batenanalyse zijn dan ook noodzakelijk om de juiste beleidskeuzes te kunnen maken. Meer concreet dringt Febeliec aan op de volgende punten:

1. Inzake slimme meters heeft de industrie reeds jarenlang geïnvesteerd in gesofisticeerde apparatuur om het verbruik (en desgevallend de productie) op haar sites optimaal te kunnen opvolgen en indien nodig van op afstand te kunnen sturen (*demand side management* of DSM). De uitbreiding van het gebruik van slimme meters naar KMO's en gezinnen biedt het grote voordeel dat het ook de middelgrote en kleine gebruikers toelaat rechtstreeks deel te nemen aan de markt en snel op prijssignalen te reageren. Dit voordeel moet dan ook worden afgewogen tegen de kost van slimme meters en tegen de mogelijke besparingen inzake broeikasgassen. Dit debat loopt nog steeds volop in de gewesten, die fundamenteel voorstander zijn van de uitrol van slimme meters voor alle of bijna alle gebruikers. Febeliec is ook van mening dat prosumenten, die zowel stroom kunnen injecteren in het net als eruit afnemen, met een slimme meter moeten worden uitgerust om hun exacte elektriciteitsprijs (incl. meerkosten) en netkost te kunnen bepalen en aanrekenen.
2. De industrie is wel vragende partij om beroep te kunnen doen op netten die toelaten bidirectioneel te functioneren en in te spelen op nieuwe mogelijkheden inzake productie en stockage; ze is dan ook vragende partij voor de ontwikkeling van slimme netten, maar vraagt ook hier een degelijke kosten/batenanalyse;
3. Febeliec blijft de drie principes van de elektriciteitsrichtlijn voor de tarieven ondersteunen (niet-discriminatie, transparantie en kostenreflectiviteit) en aanvaardt dus dat door de distributiesector kosten worden aangerekend aan wie ze veroorzaakt. Hierdoor zouden bepaalde kosten specifiek moeten worden doorgerekend aan elektriciteitsproducenten. Febeliec vraagt wel:
 - dat deze principes consequent op alle netgebruikers worden toegepast;
 - dat de kosten voor injectie op distributienetten op een evenwichtige manier worden verspreid over de verschillende actoren;
 - dat bij het ondersteunen van bepaalde nieuwe energietechnologieën rekening wordt gehouden met de eventuele bijkomende netkosten.